

FÖLDRAJZI KUTATÁS MÓDSZERTANA 4.

GEOGRÁFUS MESTERSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLDTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

Miskolc, 2022

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Részletes tematika időbeli bontásban
3. Gyakorlati jegy megszerzése
4. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Földrajzi kutatás módszertana 4.	Tantárgy kódja: MFKFT710001
Tárgyfelelős: Dr. Dobos Endre, egyetemi tanár	Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz-Geoinformatika Intézet
	Tantárgyelem: kötelező
Javasolt félév: 1.	Előfeltételek: nincs
Óraszám/hét (ea+gyak): 1+2	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja a terepi földrajzi látásmód kialakítása, a természet- és társadalomföldrajzi tényezők komplex értelmezése. A félév során egy talajtérképezési projektet valósítunk meg, ahol a hallgatók megtanulják értelmezni a felszín, a domborzat, a növényzet és a tájhasználat összefüggéseit, illetve azok hatását a talajképződésre, talajhasználatra. A feltárt összefüggéseket felhasználva, valamint a területre rendelkezésre álló légifotók, domborzati és topográfiai térképek segítségével a félév végén egy térképet és az ahhoz tartozó térképmagyarázót készítenek a hallgatók. A hallgató megismeri a geoinformatikai adatgyűjtés folyamatát, a távérzékeléssel nyert adatok feldolgozásának és modellezésének módszereit és az általánosan használt térinformatikai szoftvereket. Gyakorlatot szerez az átfogó és speciális földrajzi szakképzettséget igénylő elméleti és gyakorlati összefüggések megalkotását, modellezését érintő feladatok megoldásában.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a földrajzi szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait. Ismeri azokat a bonyolultabb terepi, laboratóriumi és gyakorlati módszereket, anyagokat és eszközöket, amelyekkel a geográfia területén munkáját gyakorolni tudja. Ismeri a geográfus alap- és alkalmazott kutatások tervezési és értékelési módjait. Magas szinten ismeri a geográfia műveléséhez szükséges grafikai és térképészeti eljárásokat. Ismeri a geoinformatikai adatgyűjtés folyamatát. Ismeri a távérzékeléssel nyert adatok feldolgozásának és modellezésének módszereit. Ismeri a rendezett adatbázisokban elvégezhető műveleteket és modelleket. Ismeri az adatgyűjtés, elemzés, megjelenítés szempontjából a legismertebb és leggyakrabban használt térinformatikai szoftvereket. képesség: Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosítani speciális szakmai problémákat, feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges elméleti és gyakorlati hátteret. Képes földrajzi kutatások tervezésére, szervezésére, lebonyolítására és kutatások menedzselésére az eredményeit alkalmazó és továbbfejlesztő munkahelyeken, kutató- fejlesztő intézetekben és a szakigazgatásban. Munkája során alkalmazza a geográfia műveléséhez szükséges grafikai és térképészeti eljárásokat. Képes a geoinformatikai adatgyűjtés folyamatát önállóan és értelmezetten végigvezetni. Képes a távérzékeléssel nyert adatok feldolgozására, modellezésére. Képes a gyűjtött adatokat adatbázis rendszerbe rendezni, azokban különféle műveleteket végezni, modelleket alkotni, vagy a beszerzett adatokat geoinformatikai alapon rendszerezni, megjeleníteni. Képes az adatgyűjtés, elemzés, megjelenítés szempontjából a legismertebb térinformatikai szoftverek használatára. attitűd: Törekszik a földrajzi szférákban lejátszódó folyamatok minél szélesebb körű megismerésére, szintetizálására. Törekszik arra, hogy a földrajzi problémákkal kapcsolatos feladatait beosztott kollégáival együttműködve, szakmai véleményük figyelembevételével végezze. Törekszik arra, hogy a geográfia területén tudását folyamatosan továbbfejlessze. autonómia és felelősség: Jelentős mértékű önállósággal és felelősséggel végzi átfogó és speciális földrajzi szakképzettséget igénylő elméleti és gyakorlati összefüggések megalkotását,</p>	

modellezését. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Tantárgy tematikus leírása:

1. A térképezési feladat megbeszélése, a módszertan kidolgozása, megbeszélése, véglegesítése.
2. A kiválasztott terület általános természetföldrajzi leírása, megbeszélése, értelmezése.
3. A terepi munkát segítő térképi adatok gyűjtése, terepi adatgyűjtési eszközök használatának átisméltése.
4. Terepi adatgyűjtés, szelvényfeltárás, a terület általános talajtani viszonyainak feltárása.
5. Terepi adatgyűjtés, szelvényfeltárás, a terület általános talajtani viszonyainak feltárása.
6. Terepi adatgyűjtés, szelvényfeltárás, a terület általános talajtani viszonyainak feltárása.
7. Előzetes térképszerkesztés, problémák megbeszélése, terepi tisztázásra váró kérdések összegyűjtése, a második terepi munkafázis megtervezése.
8. Előzetes térképszerkesztés, problémák megbeszélése, terepi tisztázásra váró kérdések összegyűjtése, a második terepi munkafázis megtervezése.
9. Terepi adatsűrités.
10. Terepi adatsűrités.
11. A talajok mező és erdőgazdasági használhatóságának elemzése, értelmezése.
12. Az előzetes térképek korrigálása, javítása, újraszerkesztése, validálása.
13. Az elkészült adatok, ábrák, elemzési eredmények komplex riport formába szerkesztése.
14. Összefoglalás

Félévközi számonkérés módja:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az aláírás megszerzésének feltétele. Az érdemjegy az elkészítendő térkép és térkép magyarázó eredményéből (80%) és a gyakorlatokon való aktivitásból (20%) tevődik össze.

A félév során folyamatosan haladni kell a részfeladatokkal, amit időszakonként be kell mutatni az oktatónak részfeladat összefoglaló dolgozat formájában.

Értékelési határok:

100–81%: jeles, 80–71%: jó, 70–61%: közepes, 60–51%: elégséges, 50–0%: elégtelen

Kötelező irodalom:

DeMers, M.N. 2002. GIS Modeling in Raster. John Wiley and Sons. USA
Stefanovits, Filep, Füleky 1966: Talajtan. Mezőgazda Kiadó, Budapest.
Szabolcs I. 1966. A genetikus üzemi talajtérképezés módszerkönyve. Országos mezőgazdasági minőségvizsgáló Intézet. Budapest.

Ajánlott irodalom:

ERDAS Inc. 1999. Field Guide. Atlanta, Georgia, USA
ESRI. 1994. PC Arc/INFO user guides. USA
Li, Z. – Zhu, C. – Gold, C. 2005: Digital terrain modelling: principles and methodology. CRC Press
Webster, R. – Oliver, M.A. 2000: Geostatistics for environmental scientists. John Wiley and Sons Inc.
Wilson, J. P. – Gallant, J. C. 2000: Terrain analysis: principles and Applications. John Wiley and Sons Inc.

2. RÉSZLETES TEMATIKA IDŐBELI BONTÁSBAN

Előadás

Dátum	Téma
09. 06.	A terepi térképezés alapjai.
09. 13.	A mintaterület természetföldrajzi leírásának elve.
09. 20.	A terepi munkát segítő térképi adatok gyűjtésének módszertana.
09. 27.	Terepi adatgyűjtés, a szelvényfeltárás létesítésének alapjai.
10. 04.	Elmarad (tanulmányi kirándulás)
10. 11.	Terepi adatgyűjtés, a terület általános talajtani viszonyainak feltárásának követelményei.
10. 18.	Az előzetes térképszerkesztés.
10. 25.	Az előzetes térkép kiértékelése, a második terepi munkafázis megtervezése.
11. 01.	Oktatási szünet.
11. 08.	A terepi adatsűrítés.
11. 15.	A talajok mező- és erdőgazdasági használhatóságának elemzése, értelmezése.
11. 22.	Az előzetes térképek korrigálása, javítása, újraszerkesztése, validálása.
11. 29.	Az elkészült adatok, ábrák, elemzési eredmények komplex riport formába szerkesztésének követelményei.
12. 01.	Összegzés.

Gyakorlat

Dátum	Téma
09. 06.	A térképezési feladat megbeszélése, a módszertan kidolgozása, megbeszélése, véglegesítése.
09. 13.	A kiválasztott terület általános természetföldrajzi leírása, megbeszélése, értelmezése
09. 20.	Terepi adatgyűjtés, szelvényfeltárás, a terület általános talajtani viszonyainak feltárása
09. 27.	Terepi adatgyűjtés, szelvényfeltárás, a terület általános talajtani viszonyainak feltárása
10. 04.	Elmarad (tanulmányi kirándulás)
10. 11.	Terepi adatgyűjtés, szelvényfeltárás, a terület általános talajtani viszonyainak feltárása
10. 18.	Előzetes térképszerkesztés, problémák megbeszélése, terepi tisztázásra váró kérdések összegyűjtése, a második terepi munkafázis megtervezése
10. 25.	Előzetes térképszerkesztés, problémák megbeszélése, terepi tisztázásra váró kérdések összegyűjtése, a második terepi munkafázis megtervezése
11. 01.	Oktatási szünet
11. 08.	Terepi adatsűrités
11. 15.	A talajok mező- és erdőgazdasági használhatóságának elemzése, értelmezése
11. 22.	Az előzetes térképek korrigálása, javítása, újraserkesztése, validálása
11. 29.	Az elkészült adatok, ábrák, elemzési eredmények komplex riport formába szerkesztése
12. 01.	A félévi munka értékelése.

3. GYAKORLATI JEGY MEGSZERZÉSE

Beadandó projekt feladat: Egyéni egyeztetés alapján kialakított térinformatikai adatbázisfejlesztési és elemzési munka végrehajtása és egy beadandó tanulmány készítése, mely leírja a feladatot, módszertant, eredményeket és az értelmezést.

4. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Nincs egyéb követelmény.